

Силабус дисципліни (курсу)

«Ризики господарської діяльності»

Ступінь освіти: бакалавр
Освітньо-професійна програма: Облік і оподаткування
Галузь знань: 07 Управління та адміністрування
Спеціальність: 071 Облік і оподаткування

Посилання на курс у системі дистанційного навчання:

<https://posekmodule.km.ua/course/view.php?id=1433>

Семестр: 7
Кількість кредитів: 3
Мова викладання: українська

Розклад занять: <https://kpdi.edu.ua/studentu/rozklad-zanyat>

Керівник курсу

П.І.П. Тимків Андрій Олександрович

науковий ступінь; кандидат економічних наук
вчене звання

Контактна інформація: Тел. (097)7017919
e-mail: andriy_t@ukr.net

Опис дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Мета вивчення дисципліни «Ризики господарської діяльності» полягає у формуванні в здобувачів теоретичні знання і практичні навички, необхідні для виявлення, аналізу, оцінки та управління господарськими ризиками в різних сферах діяльності. Крім того, навчальна дисципліна дозволяє сформувавши у здобувачів системний підхід до управління ризиками, що є передумовою для ефективного прийняття обґрунтованих рішень в умовах ризику та невизначеності.
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Кількість модулів	1
Форма навчання	денна
Статус навчальної дисципліни	нормативна
Перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих	Основи економічної освіти, економічна теорія, менеджмент

результатів навчання	
-----------------------------	--

Формування програмних компетентностей та результатів навчання

Індекс матриці ОПП	Програмні компетентності та результати навчання
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.
ЗК01.	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
ЗК02.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК03.	Здатність працювати в команді.
ЗК04.	Здатність працювати автономно.
ЗК06.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК07.	Здатність бути критичним та самокритичним.
ЗК08.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК09.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК10.	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК11.	Навички використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.
ЗК13.	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК 16.	Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
СК01.	Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.
СК02.	Здатність використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.
СК03.	Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.
СК05.	Здатність проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.
СК06.	Здатність здійснення облікових процедур із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій.
СК07.	Здатність застосовувати методики проведення аудиту й послуг з надання впевненості.
СК08.	Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.

СК09.	Здатність здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.
СК10.	Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.
СК11.	Здатність демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.
СК 13	Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
ПР08.	Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
ПР09.	Ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств.
ПР 25.	Визначати випадки, ухвалювати рішення та діяти щодо неприпустимості корупції та професійної недоброчесності у сфері обліку і оподаткування

Структура курсу

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
8	-	6		18	Змістовий модуль №1. Господарськими ризиками	Теоретико-методологічні основи управління
2	-	2		6	ТЕМА 1. СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ПОНЯТТЯ ГОСПОДАРСЬКОГО РИЗИКУ	Знати взаємозв'язок понять «невизначеність» та «господарський ризик». Розуміти економічні чинники та функції господарського ризику. Вміти класифікувати господарські ризики та визначати особливості господарського ризику
2	-	2		6	ТЕМА 2. ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ГОСПОДАРСЬКИМИ РИЗИКАМИ	Знати сутність ризик-менеджменту. Розуміти принципи управління господарськими ризиками. Еволюція концепцій управління ризиками у діяльності суб'єктів господарювання.
4	-	2		6	ТЕМА 3. МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ГОСПОДАРСЬКИМ РИЗИКОМ	Знати сутність, зміст та види методів управління господарськими ризиками. Розуміти стратегію і тактику ризик-менеджменту у господарській діяльності підприємств. Вміти формувати політику управління господарськими ризиками.

20	10	2	24	Змістовий модуль №2. Процес управління господарськими ризиками	
4	2	-	4	ТЕМА 4. ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТА АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКИХ РИЗИКІВ	Знати поняття й основні етапи ідентифікації господарських ризиків. Розуміти функції класифікатора ризиків господарської діяльності. Вміти здійснювати пошук джерел інформації для ідентифікації господарських ризиків та методи ідентифікації господарських ризиків
4	2	-	6	ТЕМА 5. ЯКІСНА ТА КІЛЬКІСНА ОЦІНКА ГОСПОДАРСЬКИХ РИЗИКІВ	Знати методологію оцінки ризиків господарської діяльності. Розуміти якісні методи оцінки господарських ризиків та кількісні методи оцінки господарських ризиків
4	2	-	6	ТЕМА 6. ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В УМОВАХ РИЗИКУ	Знати зміст, поняття і сутність управлінських рішень. Вміти організувати процес підготовки, прийняття та реалізації управлінських рішень. Розуміти методи розробки і прийняття управлінських рішень в системі ризик-менеджменту суб'єктів господарювання.
4	2	2	4	ТЕМА 7. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ РИЗИКОМ У СФЕРІ ФІНАНСІВ	Знати методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту у фінансово-кредитних установах України. Розуміти вартість, дохідність, час і ризик фінансових інвестицій. Вміти застосовувати ринкові моделі оцінювання систематичного ризику та вартості капіталу.
4	2	-	6	ТЕМА 8. МЕТОДИ МІНІМІЗАЦІЇ ГОСПОДАРСЬКИХ РИЗИКІВ	Знати прийоми зниження господарських ризиків підприємства. Розуміти організаційні методи мінімізації господарських ризиків. Вміти застосовувати економічні методи зниження господарського ризику
28	10	8	44	Всього	90

Політика освітнього процесу

Нормативна база освітнього процесу доступна за посиланням

<https://kpdi.edu.ua/publiczna-informatsiia/polozhennya-yaki-reglamentuyut-diyalnist-instytutu>

Дотримання умов доброчесності	Дотримання положень Кодексу академічної доброчесності НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут».
Очікування	Організація освітнього процесу та відвідування занять відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» Оцінювання знань відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут».
Відвідування занять	Відвідування лекційних, практичних та семінарських занять з дисципліни є обов'язковим для всіх студентів відповідно до розкладу.
Відпрацювання пропусків занять	Студент, який пропустив заняття, самостійно вивчає матеріал за наведеними у силабусі джерелами інформаційного забезпечення і ліквідує заборгованість під час консультацій. Відпрацювання пропусків занять відбуваються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу».
Допуск до заліку	Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» всі студенти, котрі не мають пропусків занять (відпрацювали пропуски занять) допускаються до отримання заліку – форма підсумкового контролю рівня засвоєння здобувачем навчального матеріалу з окремої дисципліни виключно на підставі оцінювання усіх складових поточного контролю результатів навчальної діяльності здобувачів.
Підсумкова модульна оцінка	Результати модульного контролю оцінюються за 100-бальною шкалою та доводяться до відома студентів не пізніше трьох днів з часу його проведення із внесенням результатів у документи обліку успішності студентів. Студенти, які до початку сесії мають хоча б з одного модульного контролю (змістового модуля) менше 60 балів, не одержують підсумкову оцінку і не допускаються до екзамену рішенням навчального відділу як такі, що не виконали навчальної програми з дисципліни. Деталі, щодо підсумкового модульного контролю окреслені у «Положенні про організацію освітнього процесу»
Залікова оцінка	Результати заліку оцінюються за 100-бальною шкалою і відображається як підсумкова (рейтингову) оцінка з дисципліни з врахуванням оцінок за змістові модулі з відповідними ваговими коефіцієнтами, як це передбачено у схемі оцінювання (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).
Підсумкова оцінка з дисципліни	Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як зважена з оцінок змістових модулів з відповідними ваговими коефіцієнтами, як це передбачено у схемі оцінювання (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).

Верифікація результатів навчання

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності, яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	

60-64	Е (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів з вивчення дисципліни «Ризику господарської діяльності»:

Залік:

Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2 Рейтингова (підсумкова оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)				Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів) або Залік
40 %					60 %				100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	...	T9	

Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання захисту навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів здійснюється за 100-бальною системою.

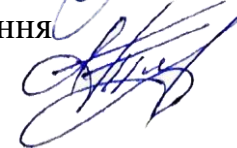
Оцінювання іспиту здійснюється за 100-бальною системою.

Інформаційне забезпечення курсу:

Основна література	<p>1. Ризик-менеджмент: конспект лекцій для студентів спеціальності 073 "Менеджмент" першого бакалаврського рівня / Г. В. Демченко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 74 с.</p> <p>2. Боровик М. В. Ризик-менеджмент : конспект лекцій для студентів магістратури усіх форм навчання спеціальності 073 – Менеджмент / М. В. Боровик ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 65 с.</p> <p>3. Мороз В.М. Ризик-менеджмент : навч. посібник для студ. спец. 281 «Публічне управління та адміністрування» / В.М. Мороз, С.А. Мороз. Харків : НТУ «ХП», 2018. 140 с.</p> <p>4. Боровик М. В. Ризик-менеджмент : конспект лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 – Менеджмент / М. В. Боровик ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. 63 с.</p> <p>5. Балджи М.Д. Економічний ризик та методи його вимірювання. Навчальний посібник. Харків: Промарт, 2015. 300 с.</p> <p>6. Управління ризиками: Навчальний наочний посібник: навч. посіб. для студ. спеціальності 073 «Менеджмент» / М.О. Кравченко, К.О. Бояринова, К.О. Копішинська; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Електронні текстові дані (1 файл: 18 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 432с.</p>
Додаткова література	<p>7. Старостіна А.О., Кравченко В.А. Ризик-менеджмент: теорія та практика: Навч. посіб. К.: ІВЦ «Видавництво «Політехніка», 2004. 200 с.</p> <p>8. Мамчин М.М., Мних О.Б., Паробецька І.М. Управління ризиками в логістиці: конспект лекцій. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2009. 153 с.</p> <p>9. Логістика невиробничої сфери: Управління ризиками в логістиці : навчальний посібник/ Л. О. Мажник, В. О. Письмак. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 164 с.</p> <p>10. Донець Л. І., Шепеленко О. В., Баранцева С. М., Сергеева О. В., Веремейчик О. Ф. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків. Навчальний посібник / За заг. ред. Донець Л. І. К.: Центр учбової літератури, 2012. 472 с.</p> <p>11. Фисун В. І., Ярова Г. М. Страхування. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 232 с.</p> <p>12. Кучеренко В.Р., Карпов В.А., Карпов А.В. Економічний ризик та методи його вимірювання: Навчальний посібник. Одеса, 2011. 199 с.</p> <p>13. Houndmy Lee (2022) Risk Management: Fundamentals, Theory, and Practice in Asia.</p> <p>14. D. van der Waal & V. Versluis Introduction to risk management Main principles of the risk management process URL: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/project-result-content/cb343a20-d186-46e7-952e-2d3b2f600dff/PermIntroToRM.pdf</p> <p>15. Тимків А.О., Сидор Г.В., Савків У.С. Управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності в умовах війни. Науковий вісник ІФНТУНГ. Серія : «Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості». 2022. № 2 (26). С. 110–116</p>

Гарант освітньої програми

Завідувач кафедри фінансів, обліку та оподаткування
імені Сергія Юрія

 Godnjuk I.V.
 Tymkiv A.O.